

УДК 636.47:636.082
©2014

Мангура Л. П., здобувач

(науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук В. П. Рибалко)
Полтавська державна аграрна академія

ПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ СВИНЕЙ ЧЕРВОНОЇ БІЛОПОЯСОЇ ТА ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРІД ЗА РІЗНИХ МЕТОДІВ РОЗВЕДЕННЯ

Рецензент – кандидат сільськогосподарських наук Н. Д. Голуб

Наведені результати продуктивних якостей червоної білопоясої (ЧБП) та великої білої (ВБ) порід свиней за реципрокного схрещування. Встановлено, що найбільш багатоплідними (10,91 поросяти) виявилися свиноматки ВБ породи за чистопородного розведення. У схрещуванні багатопліднішими (10,82 поросяти) були поєднання ВБ × ЧБП; була найвищою й жива маса гнізда поросят (169,83) у час відлучення у 60 днів. Жива маса кожного відлучника найбільшою (17,61 кг) виявилась у чистопородних білопоясих поросят. Схрещування маток ВБ із кнурами ЧБП порід сприяло більш інтенсивному росту помісного молодняку за меншої витрати корму на кожний кілограм приросту.

Ключові слова: порода, помісі, підсвинки, свиноматки, гібридизація, багатоплідність.

Постановка проблеми. Останні роки проводилася значна кількість досліджень з удосконалення існуючих та створення нових спеціалізованих ліній, типів і порід свиней на внутрішньопородній, а також міжпородних основах із метою подальшого їх використання у різних варіантах схрещування, породно-лінійної та міжлінійної гібридизації. Однак, для практичного використання їх необхідно попередньо перевірити на взаємну поєднаність.

Останнє особливо актуальне, оскільки нині свиней розводять у господарствах різних за розміром, формою власності, наявності умов годівлі та утримання. Власне, навіть у межах однієї природно-кліматичної зони свині окремих генотипів різняться між собою за біологічними і господарськи корисними ознаками. Тому вивчення нової червоної білопоясої породи в різних поєднаннях є наразі актуальним і має науково-практичне значення.

Аналіз основних досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми. У процесі створення ЧБП породи окремими вченими проводилися дослідження на поєднаність даного генотипу з іншими породами.

Так, Фесенко О. Г. у своїх дослідженнях довела, що за поєднання червоно-поясої спеціалізо-

ваної лінії м'ясних свиней (нині – порода ЧБП) із полтавською м'ясною (ПМ) породою матки відрізнялися більшою великоплідністю (1,26 кг) й масою одного поросяти в час відлучення у 45 днів (14,0 кг) порівняно з аналогами великої білої породи. У дослідженнях С. М. Галімова – за схрещування ЧБП породи з ландрасом (Л) – встановлена великоплідність 1,58 кг, де материнською формою виступала червона білопояса порода, а батьківською – ландрас, що переважало середні дані по стаду господарства на 12 [1–5].

Мета досліджень. Метою даної роботи є аналітичне визначення основних методичних підходів у процесі створення червоної білопоясої популяції м'ясних свиней, а також вивчення ефективності її використання за розведення «в собі» і в різних поєднаннях із найбільш розповсюдженою великою білою породою свиней за різних рівнів годівлі.

Завдання: визначити репродуктивні, відгодівельні й м'ясо-сальні якості свиней червоної білопоясої породи з великою білою за реципрокного схрещування та провести порівняльне вивчення окремих господарських і біологічних особливостей одержаного молодняку різного походження за використання на відгодівлі повноцінних комбікормів за існуючими нормами і досхоchu.

Методи дослідження. У роботі використані загальноприйняті методи, зокрема: історично-науковий, популяційний, зоотехнічний, фізіологічний, біохімічний, економічний та біометричний метод досліджень із застосуванням обчислювальної техніки.

Результати досліджень. Як видно з даних таблиці 1, найвищими показниками багатоплідності характеризувалися матки великої білої породи за чистопородного розведення – $10,91 \pm 0,37$ голови. Найбільшою масою гнізда поросят у 60 днів були матки II (ВБ×ЧБП) піддослідної групи $169,83 \pm 4,82$ кг, а масою кожного поросяти в час відлучення $17,61 \pm 0,15$ кг – свиноматки червоної білопоясої породи (IV група).

СТОРІНКА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

1. Репродуктивні якості піддослідних свиноматок

Піддослідні групи	Багатоплідність свиноматок, гол.	Великоплідність, кг	Маса гнізда в час відлучення, кг	Маса одного поросяти, кг	Збереженість приплоду, %
I (контрольна)	10,91±0,37	1,06±0,006	155,10±3,86	16,19±0,16	89,6
II	10,82±0,32	1,09±0,016	169,83±4,82*	17,28±0,17	91,7
III	10,40±0,38	1,19±0,012*	163,47±2,46*	17,30±0,03	92,5
IV	9,82±0,38	1,20±0,017	160,15±5,03	17,61±0,15	94,9

* $P < 0,05$ – різниця порівняно з першою піддослідною групою

2. Відгодівельні якості молодняку свиней

Піддослідні групи	Поєднання	Годівля за нормами		
		вік досягнення 100 кг, дні	середньодобові прирости, г	витрати корму, корм. од.
I (контрольна)	ВБ×ВБ	202,4±1,37	631,75±8,15	4,29
II	ВБ×ЧБП	193,4±1,21	687,83±4,16	3,99
III	ЧБП×ВБ	196,8±1,13	664,25±7,49	4,12
IV	ЧБП×ЧБП	194,3±1,50	694,33±8,28	3,93
Піддослідні групи	поєднання	Годівля досхочу		
		вік досягнення 100 кг, днів	середньодобові прирости, г	витрати корму, корм. од.
I (контрольна)	ВБ×ВБ	192,7±1,47	688,58±8,92	4,05
II	ВБ×ЧБП	182,50±1,23	744,83±4,70	3,75
III	ЧБП×ВБ	184,8±0,46	724,83*±11,33	3,88
IV	ЧБП×ЧБП	185,9±1,29	715,8±9,94	3,87

Найвищою збереженість (94,9 %) виявилася у маток червоної білопоясої породи за чистопородного розведення. Як свідчать дані таблиці 2, у разі нормованої годівлі кращими показниками характеризувалися помісі та їх аналоги IV (ЧБП×ЧБП) піддослідної групи. Аналогічна тенденція щодо відгодівельних якостей збереглася й у випадку відгодівлі тварин досхочу.

За нормованої годівлі різниця між тваринами контрольної та дослідних груп за показниками забійного виходу, довжини туші, товщини шпигу на рівні 6/7 грудних хребців, площею «м'язового вічка» і масою задньої третини напівтуші коливалися, відповідно, в межах: 0,3–0,25 %; 0,0–1,3 см; 1,3–1,8 мм; 3,0–4,5 см² і 0,25–0,40 кілограма. За морфологічним складом туш найбільш м'ясними виявилися свині, отримані від ЧБП породи, а також помісі II і III піддослідних груп. У разі годівлі свиней досхочу суттєвої різниці за відгодівельними якостями між молодняком піддослідних груп не спостерігалось, однак збереглася тенденція переваги генотипу ВБ×ЧБП над їх аналогами I групи.

Як показали фізико-хімічні дослідження, м'ясо підсвинків II і IV піддослідних груп у порівнянні з м'ясом аналогів I і III груп мало на 5,0–9,3 % меншу енергетичну цінність, що є характерним для пісної свинини.

Методами зоотехнічної та економічної оцінок встановлено, що незалежно від рівня годівлі найбільш низькою собівартістю 1 центнера приросту характеризувалися помісні підсвинки. Аналогічні результати були отримані й у дослідженнях інших авторів [2–5].

Висновки. Отримані експериментальні дані, а також їх статистична обробка дають можливість зробити наступні висновки:

1. Схрещування свиней великої білої породи з червоною білопоясою сприяє більш інтенсивному росту й покращанню якості отриманого приплоду.

2. Економічна оцінка досліджень показала, що рівень рентабельності відгодівлі помісного молодняку становив 21,90–22,15 %, тоді як по контрольній групі цей показник дорівнював лише 18,9 відсотка.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. *Волощук В. М.* Тенденции, современное состояние и стратегия ведения свиноводства в Украине / В. П. Рыбалко // Инновационные пути разведения АПК: Проблемы и перспективы. – Персиановка. – 2013. – С. 26–30.
2. *Галимов С. М.* Воспроизводительные качества свиней красной белопоясой породы при чистопородном разведении и скрещивании / С. М. Галимов // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – Полтава, 2007. – №4. – С. 95–96.
3. *Сердюк О. Г.* Репродуктивные качества свиней специализированной мясной линии / О. Г. Сердюк // Зоотехния, 1990. – №9. – С. 64–65.
4. *Томін Є. Ф.* Відгодівельні якості свиней великої білої породи за різних методів розведення / Є. Ф. Томін // Вісник аграрних наук. – 2007. – №10. – С. 80–82.
5. *Фесенко О. Г.* Забійні та м'ясо-сальні якості свиней різного напрямку продуктивності / О. Г. Фесенко // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2003. – №6. – С. 109–110.